

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
кафедра аграрного консалтингу і туризму

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ неперервної освіти і туризму
Проф. М.М. Куласць

“ 01 ” 09 2019 р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри аграрного
консалтингу і туризму

Протокол № 1 від 30.08. 2019 р.

В.о. завідувача кафедри
к.е.н., доц. І.П. Кудінова

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОБЛІК І АУДИТ В ТУРИЗМІ

для підготовки фахівців ОС «Бакалавр»

спеціальність: 242 «Туризм»

ННІ неперервної освіти і туризму

розробник: д.е.н., професор Бардаш Сергій Володимирович

Київ – 2019

1. Опис навчальної дисципліни

Облік і аудит в туризмі

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»	
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	242 «Туризм»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	3	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)		
Форма контролю		
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	
Семестр	4	
Лекційні заняття	30 год.	10 год
Практичні, семінарські заняття	30 год.	8 год
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна робота	90 год.	132 год
Індивідуальні завдання	30 год.	
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних самостійної роботи студента –	4 год. 4 год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи теоретичних знань та практичних навичок з особливостей організації і методики обліку та аудиту діяльності туроператорів й турагенцій.

Завдання навчальної дисципліни є вивчення особливостей нормативно-правового регулювання, організації та методики проведення бухгалтерського обліку та аудиту діяльності туроператорів й турагенцій.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти компетентностями:

загальними:

ЗК3. Розуміння та власне осмислення основних світоглядних концепцій і принципів у навчанні і професійній діяльності.

ЗК4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК6. Здатність шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

ЗК7. Здатність зосереджуватись на якості та результаті при виконанні завдань.

ЗК8. Навички використання інформаційних та комунікативних технологій.

ЗК9. Здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми;

фаховими:

ФК1. Знання та розуміння предметної області своєї професії.

ФК2. Уміння застосовувати фахові знання на практиці.

ФК8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем.

ФК11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку.

ФК16. Уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Програмні результати навчання:

знати:

- сутність, види, функції та значення бухгалтерського обліку в системі управління туристичним підприємством;
- методологічні аспекти (принципи, об'єкти, предмет, метод) бухгалтерського обліку;
- систему сучасного нормативного регулювання бухгалтерського обліку в туристичній діяльності;
- основні принципи організації обліку в туристичній діяльності;
- порядок документального оформлення формування та реалізації туристичного продукту та послуг;
- методику обліку основної діяльності туристичних операторів і туристичних агентів;
- сутність, понятійний апарат, нормативно-правове регламентування та основні аспекти організації аудиторської діяльності в Україні;
- організацію та зміст процесу аудиту фінансової звітності туроператора;
- види, зміст та значення звітних документів аудитора;

- види аудиторських послуг та особливості надання туристичним підприємствам;

вміти:

- користуватись кодифікованим законодавством, законами, стандартами та інструктивними документами, що регулюють облік туристичної діяльності;
- організовувати облік на підприємствах туристичного бізнесу;
- виконувати необхідні розрахунки, пов'язані з обліковими операціями;
- заповнювати реєстри обліку, складати зведені та підсумкові облікові реєстри та форми звітності;
- аналізувати якість проведення аудиту фінансової звітності та наданих аудиторських послуг.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Бухгалтерський облік діяльності туристичного підприємства

Тема 1. Основи бухгалтерського обліку

Сутність бухгалтерського обліку. Фінансовий облік. Управлінський облік. Податковий облік. Значення управлінського обліку у прийнятті управлінських рішень. Принципи бухгалтерського обліку. Функції бухгалтерського обліку. Об'єкт бухгалтерського обліку. Необоротні активи. Оборотні активи. Власний капітал підприємства. Довгострокова заборгованість. Короткострокова заборгованість. Витрати. Доходи. Господарські процеси. Предмет бухгалтерського обліку. Метод бухгалтерського обліку. Документування. Інвентаризація. Оцінка. Калькулювання. Рахунки. Подвійний запис. Баланс. Звітність. Сутність організації бухгалтерського обліку. Принципи організації бухгалтерського обліку. Облікова політика підприємства. Структура облікового підрозділу підприємства.

Тема 2. Бухгалтерський облік ліцензування, основних операцій та продуктів туристичного підприємства

Ліцензія на туроператорську діяльність. Фінансове забезпечення відповідальності туроператора і турагента. Амортизація вартості ліцензії. Документальне оформлення списання ліцензії. Попередня оплата реалізації туристичного продукту. Дохід від реалізації туристичного продукту. Розрахунки з постачальниками окремої туристичної послуги. Комісійна (агентська) винагорода туроператора. Облік ваучерів. Договірні відносини страховика з туристичним підприємством. Документування страхування

туристів. Облік бланків страхових полісів. Облік розрахунків з страховою компанією.

Тема 3. Особливості бухгалтерського обліку туристичного оператора.

Господарські операції, які повинні бути відображені на етапах реалізації та формування туристичного продукту. Організація бухгалтерського обліку з урахуванням основних особливостей туристичної діяльності. Документальне оформлення реалізації туристичного продукту. Бухгалтерський облік доходу від реалізації туристичного продукту туроператором. Облік туроператором доходів від реалізації туристичного продукту безпосередньо туристам. Методика обліку туроператором документів, що підтверджують право на споживання туристом туристичних послуг. Прямі витрати на виробництво турпродукту. Загальновиробничі витрати, пов'язані з виробництвом турпродукту. Виробнича собівартість туристичного продукту. Формування туристичним оператором виробничої собівартості туристичного продукту. Облік формування собівартості реалізованого туристичного продукту. Облік розрахунків туроператора з іноземними замовниками щодо реалізації послуг в'їзного туризму за умови подальшої оплати. Облік розрахунків туроператора з іноземними замовниками щодо послуг в'їзного туризму на умови попередньої оплати. Облік туроператором операції з продажу іноземної валюти. Облік туроператором придбання туристичної послуги від нерезидентів. Податок на додану вартість (ПДВ) та його розрахунок. Облік ПДВ. Податкова накладна. Порядок формування туристичних витрат у туроператора для цілей податку на прибуток. Дохід від реалізації турпродукту. Витрати туроператора, які враховуються для визначення об'єкта оподаткування. Єдиний податок. Спрощена система оподаткування. Розрахунок та облік єдиного податку. Туристичний збір. Суб'єкти сплати туристичного збору.

Тема 4. Особливості бухгалтерського обліку туристичного агента.

Документування розрахунків туристичного агента з туроператором. Документообіг між суб'єктами туристичних посередницьких відносин. Облік реалізації турагентом турпродукту на основі агентської угоди з туроператором. Облік придбання туристичних послуг за договором доручення на придбання. Визначення дати нарахування податкових зобов'язань з ПДВ у залежності від умов розрахунків з туроператором або іншим постачальником туристичного продукту, туристичних послуг. Умови переходу на єдиний податок (і перебування на ньому).

Змістовий модуль 2. Аудиторська діяльність в туризмі

Тема 5. Основи аудиту

Основні причини появи аудиту в Україні. Зміст аудиторської діяльності. Об'єкт і предмет аудиту. Принципи аудиту. Метод аудиту. Процес та стадії аудиту. Аудиторський ризик. Аудиторські процедури. Помилки та ознаки шахрайства в аудиті. Суттєвість в аудиті. Аудиторські докази: поняття та види. Робочі документи аудитора. Аудиторський висновок. Нормативне регламентування аудиторської діяльності. Аудиторська палата України. Аудиторська фірма. Сертифікований аудитор.

Тема 6. Аудит фінансової звітності туристичного оператора

Умови проведення аудиту фінансової звітності туристичного оператора. Мета, зміст та наслідки окремих складових процесу аудиту фінансової звітності. Документообіг між замовником аудиту фінансової звітності та виконавцем. Зміст перевірки бухгалтерського обліку. Оцінка операційної ефективності системи внутрішнього контролю. Основні процедури та методика перевірки обліку. Обов'язкова перевірка форм звітності й облікової політики. Вибіркова перевірка окремих елементів (статей) звітності на відповідність їх певному параметричному мінімуму. Завдання аудиту фінансової звітності. Послідовність проведення аудиту. Звіт аудитора замовнику. Структура та види аудиторських висновків.

Тема 7. Надання аудиторських послуг туристичним підприємствам

Аудиторська послуга. Консультаційна аудиторська послуга. Відновлення та ведення бухгалтерського обліку, складання фінансової та іншої публічної звітності. Трансформація бухгалтерського обліку. Податкове планування та оптимізація оподаткування. Експрес-аналіз окремих видів, процесів господарської діяльності. Оглядова перевірка. Аналіз господарсько-фінансової діяльності. Консультування з питань фінансового, податкового, банківського та інших видів законодавства, зовнішньоекономічної діяльності тощо. Автоматизація бухгалтерського обліку і аналітичних обліково-контрольних робіт (процедур). Надання допомоги у проведенні інвентаризацій. Складання бізнес-планів та техніко-економічних обґрунтувань. Надання консультацій з загального управління та за окремими його напрямками. Оцінка активів і пасивів, інвестиційних проектів, їх техніко-економічне обґрунтування. Розробка засновницьких документів, їх реєстрація, ліквідація підприємства.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Змістовий модуль 1. Бухгалтерський облік діяльності туристичного підприємства												
Тема 1. Основи	21	6	6			9	20					20

бухгалтерського обліку												
Тема 2. Бухгалтерський облік ліцензування, основних операцій та продуктів туристичного підприємства	21	4	4			13	22	2	2			18
Тема 3. Особливості бухгалтерського обліку туристичного оператора	23	4	4			15	22	2	2			18
Тема 4. Особливості бухгалтерського обліку туристичної агенції.	21	4	4			13	22	2	2			18
<i>Разом</i>	86	18	18			50	86	6	6			74
Змістовий модуль 2. Аудиторська діяльність в туризмі												
Тема 5. Основи аудиту	21	4	4			13	22	2				20
Тема 6. Аудит фінансової звітності туристичного оператора	22	4	4			14	21	1	1			19
Тема 7. Надання аудиторських послуг туристичним підприємствам	21	4	4			13	21	1	1			19
<i>разом</i>	64	12	12			40	64	4	2			58
Усього годин	150	30	30			90	150	10	8			132

5. Теми семінарів / практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку	6
2	Бухгалтерський облік туристичного продукту.	4
3	Бухгалтерський облік реалізації, доходів та витрат туристичного оператора.	4
4	Облік доходів і витрат турагента.	4
5	Значення аудиту для економічного розвитку туристичної галузі в умовах ринку	4
6	Визначення особливостей аудиту фінансової звітності туроператора.	4

7	Вибір аудиторських процедур з урахуванням життєвого циклу туристичного підприємства	4
	Разом	30

6. Самостійна робота

На самостійну роботу студента передбачається 30 годин, в межах яких окрім засвоєння матеріалу лекції також слід самостійно опанувати окремі питання за темою, що виносяться на самостійне опрацювання.

Змістовий модуль 1. Бухгалтерський облік діяльності туристичного підприємства

Тема 1. Основи бухгалтерського обліку

1. Принципи та функції бухгалтерського обліку (2 год.)
2. Загальна характеристика плану рахунків бухгалтерського обліку (2 год.)

Рекомендована література: 34, 35, 55

Тема 2. Бухгалтерський облік ліцензування, основних операцій та продуктів туристичного підприємства

1. Страхування туристів: поняття, облік та оподаткування (2 год.)

Рекомендована література: 3, 26

Тема 3. Особливості бухгалтерського обліку туристичного оператора.

1. Облік активів туристичного оператора (1 год.)
2. Облік власного капіталу (1 год.)
3. Облік довгострокової заборгованості туристичного оператора (1 год.)
4. Облік заробітної плати (1 год.)
5. Загальнодержавні та місцеві податки туристичного оператора та їх облік (1 год.)

Рекомендована література: 2, 3, 6, 9, 12, 19, 22, 33, 34, 35, 41, 55, 56

Тема 4. Особливості бухгалтерського обліку туристичного агента.

1. Оподаткування діяльності туристичного агента (2 год.)

Рекомендована література: 2, 3, 12, 13, 15, 19, 41

Змістовий модуль 2. Аудиторська діяльність в туризмі

Тема 5. Основи аудиту

1. Нормативне регламентування аудиторської діяльності (2 год.)
2. Організація аудиторської діяльності в Україні (2 год.)

Рекомендована література: 1, 4, 5, 10, 11, 32, 37, 54

Тема 6. Аудит фінансової звітності туристичного оператора

1. Види, зміст та значення звітних документів аудитора (2 год.)

Рекомендована література: 1, 5, 11, 37, 54

Тема 7. Надання аудиторських послуг туристичним підприємствам

1. Аналіз фінансово-господарської діяльності туристичного підприємства (2 год.)

Рекомендована література: 1, 5, 37

7. Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів

Індивідуальне завдання передбачає: систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань із дисципліни і застосування їх при вирішенні конкретних ситуацій, розвиток навичок самостійної роботи з літературними джерелами. На виконання індивідуального завдання передбачено до 30 годин.

Реферат є однією із форм індивідуальної наукової та навчальної роботи студента. Завдяки підготовці рефератів студенти набувають навиків вивчення теоретичних та практичних питань з дисципліни, вчаться окреслювати проблемні питання з досліджуваної тематики та шляхи їх вирішення і удосконалення. Реферат є коротким узагальненням наукового дослідження або самостійного вивчення окремих питань з дисципліни. Тему дослідження студент обирає самостійно або за рекомендацією викладача.

Студент готує з окремої теми лише один реферат. На одному практичному чи семінарському занятті може розглядатись не більше 3–4 рефератів. Структурно реферат складається з титульного аркуша, змісту, вступу (2 сторінки), 3 розділів, висновку та списку використаних джерел, оформлених відповідно до вимог ВАК, викладених в Бюлетені ВАК України №3 за 2008 рік (с. 9–13).

Обсяг реферату 10–12 аркушів машинописного тексту на папері формату А4 через півтора міжрядкових інтервали. Для написання реферату студенту необхідно опрацювати наукові праці та інтернет-ресурси, узагальнити основні проблеми з досліджуваної теми, визначити можливі напрямки їх вирішення чи удосконалення. При написанні реферату дозволено використовувати монографії, наукові статті, законодавчі та нормативні документи, статистичну інформацію. Підручники бажано не використовувати. По тексту реферату обов'язковим є посилання на використанні джерела. Матеріал в рефераті повинен бути викладений чітко, суто з досліджуваної проблеми, висновки повинні містити логічне завершення дослідження. Виступ студента з доповіддю за написаним рефератом не повинен перевищувати 5–7 хвилин. Після доповіді студента практикується її обговорення. Автор реферату повинен вільно володіти матеріалом, давати відповіді на поставлені запитання викладача та студентів, аргументувати свої думки та висновки щодо досліджуваної проблеми. Ці фактори суттєво впливають на оцінку реферату. Кращі реферати заслуховуються на студентських науково-практичних конференціях, засіданнях наукового гуртка кафедри.

Теми рефератів:

Бухгалтерський облік в системі прийняття управлінських рішень туроператора.

1. Організація бухгалтерського обліку діяльності туроператора.
2. Складові облікової політики туроператора.
3. Специфіка договірних відносин туристичної діяльності.
4. Особливості та характеристика договору поруки.
5. Особливості та характеристика договору комісії.
6. Особливості та характеристика договору страхування.
7. Загальна характеристика та особливості агентського договору.
8. Договір на туристичне обслуговування: специфіка його застосування.
9. Особливості туристичного обслуговування та характеристика ваучера.
10. Бухгалтерський облік активів туроператора.
11. Бухгалтерський облік доходів і витрат діяльності туроператора.
12. Порядок нарахування та сплати податку на додану вартість туроператором.
13. Податок на прибуток: визначення бази оподаткування, нарахування та сплата туроператором.
14. Спрощена система оподаткування туристичного підприємства: особливості застосування.
15. Характеристика туристичного збору: особливості оподаткування.
16. Порядок формування туроператором виробничої собівартості туристичного продукту.
17. Документальне оформлення реалізації туристичного продукту.
18. Облік доходів у туроператора.
19. Облік витрат у турагента.
20. Особливості оподаткування єдиним податком туроператора.
21. Історія розвитку аудиту в Україні.
22. Консультаційні послуги: види та особливості організації.
23. Аудиторський ризик: сутність і класифікація.
24. Система внутрішнього контролю: структура та способи тестування.
25. Методики визначення величини аудиторського ризику.
26. Види шахрайства менеджменту суб'єктів туристичної індустрії.
27. Аудиторська діяльність в Україні: огляд нормативно-правової бази
28. Сертифікація аудиторської діяльності.
29. Статус та відповідальність аудитора (порівняльний аналіз нормативної бази та аудиторської практики).
30. Аудиторські фірми: організаційна структура та організація праці аудиторів.
31. Організація та методика аудиту активів туристичного оператора.
32. Структура зобов'язань туроператора та особливості проведення їх аудиту.
33. Структура власного капіталу туроператора та особливості проведення його аудиту.

8. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

- 1) в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація);
- 2) в аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні);
- 3) в аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача;
- 4) в аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові бали за реферати, статті, тези);
- 5) в аспекті самостійної діяльності: навчальний модуль: питання типу «есе»; вибіркові тести.

9. Форми контролю

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Облік і аудит в туризмі» є лекції, практичні заняття, консультації, самостійна індивідуальна робота студентів.

Відповідно до вище зазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання модульних контрольних робіт, виконання курсової роботи та іспит за період вивчення дисципліни.

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу.

При вивченні навчальної дисципліни «Облік і аудит в туризмі» використовуються такі види контролю: вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий та відстрочений.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовими модулями.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі комп'ютерного тестування.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Рубіжний модульний контроль – це контроль знань студентів після вивчення логічно завершеної частини навчальної програми дисципліни змістового модуля. Рубіжний модульний контроль є необхідним елементом модульно-рейтингової технології навчального процесу. Частота проведення цього виду контролю визначається кількістю змістових модулів протягом навчального семестру.

Семестровий контроль з дисципліни «Облік і аудит в туризмі» проводиться відповідно до навчального плану у вигляді заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з **«Положенням про екзамени та заліки в Національному університеті біоресурсів і природокористування України»**.

У НУБіП України використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з певної дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки.

Рейтингове оцінювання знань студентів не скасовує традиційну систему оцінювання, а існує поряд із нею. Воно робить систему оцінювання більш гнучкою, об'єктивною і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни «Облік і аудит в туризмі» й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Залік – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного та рубіжного модульного контролю.

Іспит – це вид підсумкового контролю, при якому засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни оцінюється на підставі результатів поточного модульного контролю та підсумкової атестації)

За рівнем виділяють такі види контролю: самоконтроль, кафедральний, факультетський, ректорський та міністерський.

Самоконтроль при вивченні дисципліни «Облік і аудит в туризмі» призначений для самооцінки студентами якості засвоєння навчального

матеріалу. З цією метою у робочій програмі навчальної дисципліни передбачаються питання для самоконтролю.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

**Розподіл балів за окремими елементами змістових модулів та методи
поточного контролю успішності
навчальної роботи студентів
(форма підсумкового контролю – екзамен)**

№ зміс- тового модуля	Елементи змістового модуля	Кількість балів	Поточний контроль навчальної роботи студентів	
		максимальна	методи контролю	тиждень семестру
Змістовий модуль 1				
1.	Лекційний курс (4 теми лекцій)	40	письмова контрольна робота	4
1.1.	Практичне заняття 1. Відображення господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку	9	Письмова робота	1
		6	Опитування Оцінка виконання завдань	
1.2.	Практичне заняття 2. Бухгалтерський облік туристичного продукту.	9	Письмова робота	2
		6	Опитування Оцінка виконання завдань	
1.3.	Практичне заняття 3. Бухгалтерський облік реалізації, доходів та витрат туристичного оператора.	9	Письмова робота	3
		6	Опитування Оцінка виконання завдань	
1.4.	Практичне заняття 4. Облік доходів і витрат турагента	9	Письмова робота	4
		6	Опитування Оцінка виконання завдань	
	Всього	100		
	Змістовий модуль 2.			
	Лекційний курс (3 теми лекцій)	40	письмова контрольна робота	7
2.1.	Практичне заняття 5. Значення аудиту для економічного розвитку туристичної галузі в умовах ринку	12	Письмова робота	5
		8	Опитування Оцінка виконання завдань	
2.2.	Практичне заняття 6. Визначення особливостей аудиту фінансової звітності туроператора.	12	Письмова робота	6
		8	Опитування Оцінка виконання завдань	
2.3.	Практичне заняття 7.	12	Письмова робота	7

	Вибір аудиторських процедур з урахуванням життєвого циклу туристичного підприємства	8	Опитування Оцінка виконання завдань	
	Всього	100		
	Разом за модулем	(100x2) / 2		
	Екзамен	30		

Поточний контроль			Рейтинг з навчальної роботи $R_{нр}$	Рейтинг з додаткової роботи $R_{др}$	Рейтинг штрафний $R_{штр}$	Підсумкова атестація (екзамен)	Загальна кількість балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 2					
0-100	0-100	0-100	0-70	0-20	0-5	0-30	0-100

Примітки. 1. Відповідно до положення «Про екзамен та заліки у НУБіП України», від 27.02.2019р., рейтинг студента з дисципліни визначається $R_{дис} = R_{нр} + R_{ат}$

- з навчальної роботи $R_{нр}$ стосовно вивчення певної дисципліни визначається за формулою

$$R_{нр} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{зм} \cdot K^{(1)}_{зм} + \dots + R^{(n)}_{зм} \cdot K^{(n)}_{зм})}{K_{дис}} + R_{др} - R_{штр},$$

де $R^{(1)}_{зм}, \dots, R^{(n)}_{зм}$ – рейтингові оцінки змістових модулів за 100-бальною шкалою;

n – кількість змістових модулів;

$K^{(1)}_{зм}, \dots, K^{(n)}_{зм}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для відповідного змістового модуля;

$K_{дис} = K^{(1)}_{зм} + \dots + K^{(n)}_{зм}$ – кількість кредитів ECTS, передбачених робочим навчальним планом для дисципліни у поточному семестрі;

$R_{др}$ – рейтинг з додаткової роботи;

$R_{штр}$ – рейтинг штрафний.

Наведену формулу можна спростити, якщо прийняти $K^{(1)}_{зм} = \dots = K^{(n)}_{зм}$. Тоді вона буде мати вигляд

$$R_{нр} = \frac{0,7 \cdot (R^{(1)}_{зм} + \dots + R^{(n)}_{зм})}{n} + R_{др} - R_{штр}.$$

Рейтинг з додаткової роботи $R_{др}$ додається до $R_{нр}$ і не може перевищувати 20 балів. Він визначається лектором і надається студентам рішенням кафедри за виконання робіт, які не передбачені навчальним планом, але сприяють підвищенню рівня знань студентів з дисципліни.

Рейтинг штрафний $R_{штр}$ не перевищує 5 балів і віднімається від $R_{нр}$. Він визначається лектором і вводиться рішенням кафедри для студентів, які

матеріал змістового модуля засвоїли невчасно, не дотримувалися графіка роботи, пропускали заняття тощо.

2. Згідно із зазначеним Положенням *підготовка і захист курсового проекту (роботи)* оцінюється за 100 бальною шкалою і далі переводиться в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка національна	Рейтинг здобувача вищої освіти, бали
Відмінно	90-100
Добре	74-89
Задовільно	60-73
Незадовільно	0-59

11. Питання на іспит

1. Сутність бухгалтерського обліку як обов'язкового виду діяльності в сфері економіки
2. Причини відмови від надання аудиторського висновку
3. Види бухгалтерського обліку та їх характеристика
4. Причини надання негативного аудиторського висновку
5. Відмінності між фінансовим, управлінським та податковим видами бухгалтерського обліку
6. Причини надання умовно-позитивного аудиторського висновку
7. Основні види облікових робіт
8. Типи аудиторських процедур
9. Поняття рахунку та його складові елементи
10. Аудиторські докази: поняття та класифікація
11. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку
12. Ризик не виявлення: поняття та причини виникнення
13. Правила складання бухгалтерського проведення
14. Ризик контролю: поняття та підходи до оцінювання
15. Сутність синтетичного та аналітичного обліку
16. Властивий ризик: поняття та підходи до оцінювання
17. Поняття форми бухгалтерського обліку
18. Аудиторський ризик: поняття та структура
19. Функції бухгалтерського обліку
20. Аудиторський висновок: поняття та види
21. Суб'єкти регулювання та нормативно-правове забезпечення ведення бухгалтерського обліку в Україні
22. Аудиторський звіт: поняття та зміст
23. Предмет та об'єкти бухгалтерського обліку
24. Види документації аудитора на стадії проведення процедур отримання аудиторських доказів проведення аудиту фінансової звітності
25. Поняття активів та їх поділ на види
26. Види документації аудитора на стадії планування аудиту фінансової звітності

- 27.Зобов'язання підприємства, їх сутність та класифікація
- 28.Види документації аудитора за стадіями проведення аудиту фінансової звітності
- 29.Власний капітал суб'єкта господарювання, його види
- 30.Зміст меморандуму попереднього планування аудиту фінансової звітності
- 31.Принципи бухгалтерського обліку
- 32.План та програма аудиту: зміст та відмінності
- 33.Метод бухгалтерського обліку та характеристика його елементів
- 34.Зміст стадій процесу аудиту
- 35.Сутність документування та інвентаризації як елементів методу бухгалтерського обліку
- 36.Права та обов'язки сторін договірних відносин щодо аудиту повного комплексу фінансової звітності
- 37.Сутність оцінки та калькуляції як елементів методу бухгалтерського обліку
- 38.Обрання суб'єкта аудиторської діяльності: порядок укладання договору про проведення аудиту
- 39.Робочий план рахунків підприємства: поняття та підходи до формування
- 40.Обов'язковий та ініціативний аудит: причини проведення
- 41.Фінансовий облік: об'єкти, призначення, одиниці виміру
- 42.Завдання аудиту фінансової звітності
- 43.Управлінський облік: об'єкти, призначення, одиниці виміру
- 44.Принципи аудиту фінансової звітності
- 45.Податковий облік: об'єкти, призначення, одиниці виміру
- 46.Сутність рахунків та подвійного запису як елементів методу бухгалтерського обліку
- 47.Вимоги до особи, яка претендує на одержання сертифікату аудитора
- 48.Сутність балансу та звітності як елементів методу бухгалтерського обліку
- 49.Суб'єкти аудиторської діяльності: види та організаційно-правові вимоги до функціонування
- 50.Склад системи бухгалтерського обліку
- 51.Система регулювання аудиторської діяльності в Україні
- 52.Сутність облікового процесу та зміст його стадій
- 53.Групи аудиторських процедур, що проводяться за стадіями процесу аудиту
- 54.Організація бухгалтерського обліку: поняття, мета, завдання та принципи
- 55.Шахрайство з позиції аудиту: поняття та види
- 56.Поняття облікової політики суб'єкта господарювання та її документальне оформлення
- 57.Помилка у фінансовій звітності: поняття, причини та види
- 58.Зведений графік документообігу: поняття, структура та призначення

59. Внутрішній аудит: поняття, об'єкти, мета та звітність
60. Аудит фінансової звітності суб'єкта господарювання: поняття, мета, об'єкт, предмет

12. Методичне забезпечення

1. Типова програма навчальної дисципліни (тимчасова типова програма навчальної дисципліни).
2. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни.
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять.
4. Робочий зошит з навчальної дисципліни.
5. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів.
6. Методичні вказівки до виконання індивідуального завдання студента.
7. Перелік запитань для тестової перевірки знань (контрольної роботи).

13. Рекомендована література

Основна література

1. Іваніна О.О. Аудит туристичної діяльності: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 256 с.
2. Клищенко Я. Басова І. Білова Н., Войтенко Т. Усе про облік та організацію туристичної діяльності. Вид. 6-те, перероб. і доп. Х.: Фактор, 2013. 224 с.
3. Колісник Г.М., Гелей Л.О., Данканич Т.П. Бухгалтерський облік в туризмі: навчальний посібник. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2016. 140 с.

Додаткова література

4. Аудит: теорія і практика. Навч. посіб./За ред. А.Г. Загороднього. Львів: НУ «Львівська політехніка», 2004. 453 с.
5. Аудит : підручник. /О.А. Петрик, В.О. Зотов, Б.В. Кудрицький та ін.; за заг. Ред. Проф. О.А. Петрик. К.: КНЕУ, 2015. 486 с.
6. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: навч. посібн. К.: Вид-во КУТЕП, 2006. 232 с.
7. Білова Н. Ліцензування туроператорської і турагентської діяльності / Н. Білова // Податки та бухгалтерський облік. № 33 (800), квітень 2005. С. 26–41.
8. Беднарчук Г. Операції продажу-придбання валюти в продажу Дебет-Кредит. 2012. № 19. URL: <http://www.dtkk.com.ua/show /1bid15287.html>
9. Богданова Ж.А. Бухгалтерський облік і контроль туристичної діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.00.09 – Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. Житомир: Вид-во ЖДТУ, 2011. 20 с.
10. Бутинець Ф.Ф. Аудит. Підручник. Житомир: Рута, 2005. 512 с.
11. Виноградова М. О. Аудит: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2014. 500 с.
12. Височан О.С. Концептуалізація розвитку бухгалтерського обліку у суб'єктів, що здійснюють туристичну діяльність: монографія. Львів: Видавництво Тараса Сороки. 2015. 312 с.

13. Височан О.С. Височан О.О. Визнання та облік доходів від реалізації послуг в діяльності туристичних агентств. Видавництво УжНУ "Говерла". 2011.
14. Височан О.С. Витрати на формування споживчої цінності туристичного продукту як об'єкт бухгалтерського обліку. Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка. №2 (1), С. 218-223.
15. Височан О.С. Організація приватного партнерства в туристичному секторі на засадах франчайзингу. Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки. № 7 (5), 2014. С. 114-117.
16. Височан О.С. Облікові аспекти використання знижок у діяльності підприємств туристичного бізнесу. Вісник Львівської комерційної академії. 2011. Вип. 36. С. 52-57.
17. Височан О.С. Комерційні посередницькі операції в бухгалтерському обліку туристичних підприємств. Облік і фінанси, №1, 2015. С. 14-22.
18. Височан О.С. Розроблення облікової моделі розподілу та списання витрат, узгодженої з маркетинговою концепцією життєвого циклу туристичного продукту. Економічний аналіз, № 15(2), 2014. С. 115-122.
19. Височан О. ПДВ у діяльності туристичних підприємств: особливості нарахування, обліку та сплати. Економічний аналіз, № 12 (4), 2013. С. 197-203.
20. Вовк Л. Бандура Д. Особливості обліку туризму: облік продажу (реалізації) туристичного продукту туроператором і турагентом. Обліково-аналітичні системи суб'єктів господарської діяльності в Україні. Науковий збірник, спецвипуск 15 (частина 2), за ред. доц. В.Є. Швеця. Львів: Інтереко, 2005. С. 367–374.
21. Гончаренко О.М. Облікове забезпечення управління витратами на формування туристичного продукту. Економічні науки: наук. зб. Таврійського державного агротехнічного університету. Мелітополь: Люкс, 2010. № 3(11). С. 143–148.
22. Гончаренко О.М. Облік витрат та аналіз собівартості туристичного продукту: автореф. дис. ... к.е.н.: спец. 08.00.09; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. К., 2012.
23. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» від 01.06.2000 р. № 1775-III, зі змінами та доповненнями згідно з Законом України № 4023-VI від 15.11.2011 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
24. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», прийнятий Верховною Радою України 16 липня 1999 р. № 996-XIV, зі змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.12.2011 р. № 4224-VI. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
25. Закон України «Про туризм» від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР (остання редакція від 04.11.2012 р. док. № 5316-17). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

26. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР (остання редакція від 04.07.2013 р. док. № 406). URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
27. Закон України «Про рекламу» від 03.07.1996 р. № 270/96-ВР, зі змінами та доповненнями згідно з Законом України від 19.04.2011 р. № 3235-17. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
28. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 р. (ред. Від 28.06.2015 р.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>
29. Закон України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» від 11.09.2003 р. (ред. від 11.07.2014 р.). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>
30. Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» від 06.09.2005 р. (ред. від 07.12.2014 р.). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2806-15>
31. Закон України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» від 19.05.2011 р. (ред. від 05.04.2015 р.). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3392-17>
32. Закон України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>
33. Коваленко О. Туроператор надає послуги з в'їзного туризму: особливості оподаткування з прибутку. Все про бухгалтерський облік. № 76. 2011. С.36–40.
34. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: Навч. посіб. К.: Центр навч. л-ри, 2004. 576 с.
35. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Підручник. Київ: Вид-во "Центр навчальної літератури", 2004. 632 с.
36. Момонт Т.В. Особливості організації бухгалтерського обліку підприємствами туристичної сфери. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Сер.: Економічні науки. Житомир: Вид-во ЖДТУ. 2014. № 1(67). С. 34-40.
37. Никонович М.О. Редько К.О. Аудит : підручник; за ред. Є.В. Мниха. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 748 с.
38. Пантелеев В.П. Аудит. Навч посіб. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2008, - 400 с.
39. Пилипенко І.І., Редько О.Ю. Стандарти аудиту та етики. Навч. посіб. К: ДП «Інформаційно-аналітичне агентство», 2007. 277 с.
40. Пилипенко С.М.. Організація бухгалтерського обліку діяльності туроператора і турагента. Науковий вісник НЛТУ України. 2016. Вип. 26.2. С. 224-230.
41. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
42. Постанова Кабінету Міністрів України «Про строк дії ліцензії на проведення певних видів господарської діяльності, розміри і порядок зарахування плати за її видачу» від 29.11.2000 р. № 1755, зі змінами та

доповненнями згідно з постановою КМУ від 21.05.2009 р. № 498-2009
URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

43. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
44. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Доходи». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
46. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
47. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова звітність". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#n14>
48. Пожарицька І. М. Удосконалення обліку і аналізу витрат на виробництво туристичного продукту: дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон.наук: спец. 08.06.04. Східноукр. нац. ун-тім. Володимира Даля. Луганськ, 2004. 242 с.
49. Про внесення змін до Закону України «Про туризм» Закон України від 20 листопада 2003 р. № 1300-IV // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 13. С. 434-452.
50. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
51. Пшенична А.Ж. Аудит. Навч. посіб. К: ЦНЛ, 2008. 320 с.
52. Сметанко О. В. Удосконалення методики обліку витрат і калькулювання собівартості туристичного продукту (послуг) на підприємствах туризму. Бухгалтерський облік і аудит. 2005. № 7. С. 39-45.
53. Сопко В.В., Завгородній В.П. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: Підручник. К.: КНЕУ, 2004. 412 с.
54. Суха О.Р. Аудит. Навч. посіб. Львів: «Новий світ-2000», 2009, 284 с.
55. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку. К.: Знання-Прес, 2003. 444 с.
56. Яновская Н.В. Туризм: организация и учет. 2-е изд. Харьков: Фактор, 2000. 229 с.

Інтернет-ресурси

57. Пошукові служби Інтернет. – URL : [http:// www. tsaa.org.ua](http://www.tsaa.org.ua)
58. www.rada.gov.ua - сайт Верховної Ради України
59. www.kmu.gov.ua - сайт Кабінету Міністрів України.
60. www.minfm.gov.ua – сайт Міністерства фінансів України.
61. www.sau-aru.org.ua - сайт Аудиторської Палати та Співки аудиторів України.
62. www.dtkr.com.ua - сайт "Дебет-Кредит" від ГК
63. www.buhgalteria.com.ua - сайт "Бухгалтерія" від "Бізнесу"